

Purim Meshulash – Rules and Rationale

Could you please review some of the rules and the rationale of Purim Meshulash (Triple Purim) in Yerushalayim?

1. גמרא, מגילה דף ד עמוד ב

דכולי עלמא מיהא מגילה בשבת לא קרינן. מאי טעמא? אמר רבה: הכל חייבין בקריאת מגילה (ובתקיעת שופר), ואין הכל בקיאים במקרא מגילה; גזירה שמא יטלנה בידו וילך אצל בקי ללמוד, ויעבירה ארבע אמות ברשות הרבים. והיינו טעמא דשופר, והיינו טעמא דלולב. רב יוסף אמר: מפני שעניהן של עניים נשואות במקרא מגילה. תניא נמי הכי: אף על פי שאמרו כפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום, ומחלקין בו ביום. "אף על פי שאמרו"? אדרבה, משום דאמרו הוא! אלא: הואיל ואמרו שכפרים מקדימין ליום הכניסה - גובין בו ביום ומחלקין בו ביום, מפני שעניהן של עניים נשואות במקרא מגילה.

רש"י שם

נשואות למקרא מגילה - לקבל מתנות האביונים, ואי אפשר בשבת.

3. שולחן ערוך אורח חיים סי' תרצ סע' יח

מגילה ב"ד ובט"ו צריך לחזור אחר עשרה, ואם אי אפשר בעשרה קורים אותם ביחד.

משנה ברורה שם ס"ק סא

ב"ד ובט"ו - היינו ב"ד לעיירות וט"ו למוקפין. ורצונו לומר: אף שהוא בזמנה ואיכא פרסומי ניסא בלאו הכי, שהכל קורין באותו זמן, אפילו הכי צריך לטרוח ולקבץ עשרה שיהיו בעת הקריאה משום פרסומי ניסא, וכל שכן אם הוא שלא בזמנה, כגון המפרש בים והיוצא בשיירה ואינו מוצא מגילה להוליד עמו, דמותר להקדים ולקרותה קודם שיוצא, כנ"ל בסמך תרפ"ח ס"ז, או דמתרמי יום ט"ו בשבת דצריכין המוקפין להקדים ולקרותו בערב שבת, כדאיתא שם בס"ז, בודאי צריך לקבץ עשרה לקריאתו, ובוה עוד חמיר יותר, דאי ליכא עשרה, לא יברכו המוקפין עליה:

4. תלמוד ירושלמי מסכת מגילה פרק א [דף סט טור ד]

סעודת פורים מאחרין ולא מקדימין. רבי זעורה בעא קומי רבי אבהו: ויעשו אותן בשבת? אמר ליה: "לעשות אותם ימי משתה ושמחה" - את ששמחתו תלויה בבית דין, יצא זה ששמחתו תלויה בידי שמים.

5. משנה ברורה סי' תרפח ס"ק יח

ואין עושין וכו' - דאמרינן בירושלמי: ויעשו אותם בשבת? א"ל: "ימי משתה כתוב" - את ששמחתו תלויה בבית דין, יצא זה [שבת] ששמחתו בידי שמים היא. והוא הדין ממילא, ששילוח מנות גם ביום א' בשבת. והנה מהר"ל חביב האריך להוכיח דבבלי שלנו אין סובר כן ודעתו שהסעודה היא בשבת ועשה כן מעשה בירושלים, וגם משלוח מנות בשבת, כי המנות הם מהסעודה. והרדב"ז ח"א סימן קמ"ז פסק כהש"ע וכן הוא גם כן דעת המגן אברהם והקרבן נתנאל ות' מ"ב ח"א סימן מ"ב.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' תרפח סע' ו

יום חמשה עשר שחל להיות בשבת אין קורין המגילה בשבת, אלא מקדימים לקרותה בערב שבת, וגובים מעות מתנות עניים ומחלקים אותם בו ביום; וביום שבת מוציאים שני ספרים ובשני קורין: ויבא עמלק; ואומרים: על הנסים; ואין עושים סעודת פורים עד יום אחד בשבת.